

Δεν αναμένω σύντομα λύση του Κυπριακού

ΑΛΠΑΪ ΝΤΟΥΡΤΟΥΡΑΝ: Οι Χριστόφιας και Ταλάτ αποφάσισαν να μιλούν αλλά όχι να τελειώσουν

Πιστεύει ότι είναι δύσκολο οι Χριστόφιας και Ταλάτ να λύσουν σε αυτή τη φάση το κυπριακό πρόβλημα παρά την επιθυμία τους, διότι δεν είναι έτοιμοι να πάρουν ριζοσπαστικές αποφάσεις. Ο γραμματέας Εξωτερικών Σχέσεων του κόμματος Νέα Κύπρος, Αλπαϊ Ντουρτούραν, τονίζει πως πρέπει ως Κύπριοι πολίτες να συνεργαστούμε, να καταλάβουμε ο ένας τον άλλο διότι αυτή η χώρα είναι δική μας και πρέπει να προσέξουμε το σπίτι μας, όχι να εξυπηρετούμε τα συμφέροντα των ξένων.

Μπήκαμε στο Δεκέμβρη αλλά δεν φτάνουμε σε λύση. Δυστυχώς δεν περιμένα σύντομα λύση, διότι αποφάσισαν μεν να συνομιλούν αλλά όχι να τελειώνουν. Δεν πιστεύω ότι η Τουρκία είναι έτοιμη να κάνει μια συμφωνία και να φύγει από την Κύπρο. Προσπαθεί να δείξει πως κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να λύσει το Κυπριακό, αλλά βασικά προσπαθεί να επιρρίψει τις ευθύνες στην ελληνοκυπριακή πλευρά, ότι δεν είναι έτοιμη να κάνει τις αναγκαίες υποχωρήσεις.

Βλέπετε τους Ελληνοκύπριους πολιτικούς να αφήνουν την Τουρκία να περάσει ανώδυνα την αξιολόγηση του Δεκεμβρίου στην ΕΕ; Εξαρτάται από τα συμφέροντα των ξένων. Αν δουν ότι στο μέλλον θα είναι πιο εύκολη μια λύση, τότε θα αφήσουν την Τουρκία να περάσει κι αυτό το εμπόδιο. Η ΕΕ δεν είναι έτοιμη να δεχτεί την Τουρκία ως πλήρες μέλος, έτσι μπορεί να είναι ευχυσιασμένη αν συνεχίζονται οι συνομιλίες δίνοντάς της την ευκαιρία να συνεχίσει την ενταξιακή της πορεία.

Οι Τουρκοκύπριοι έδειξαν ότι δουλεύουν για τα συμφέροντα της Τουρκίας

Οι κύριοι Χριστόφιας και Ταλάτ δεν θέλουν να λύσουν τώρα το Κυπριακό; Πιστεύω ότι είναι

δύσκολο να το λύσουν σε αυτή τη φάση για πολλούς λόγους, παρά την επιθυμία τους. Δείχνουν καλή διάθεση αλλά δεν είναι έτοιμοι να πάρουν ριζοσπαστικές αποφάσεις.

Γατί; Διότι αν η μια πλευρά απορρίψει μια ενδεχόμενη συμφωνία, θα αντιμετωπίσει δυσκολίες. **Ποια πλευρά θεωρείτε ότι θα απορρίψει μια ενδεχόμενη συμφωνία;** Και αυτή τη φορά θα απορριφθεί από την ελληνοκυπριακή πλευρά, διότι η Τουρκία θα κάνει ό,τι μπορεί ώστε να το απορρίψει η άλλη πλευρά, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν και πάλι προβλήματα στις δυο πλευρές. Άνοιξαν τα οδοφράγματα, έγινε πιο εύκολη η επικοινωνία, αλλά τίποτα άλλο δεν άλλαξε. Έχουμε δυο χωριστές κοινότητες. Οι κύριοι Χριστόφιας και Ταλάτ δεν κάνουν τον κόπο να καταλάβει ότι είναι όλοι Κύπριοι και έχουν τα ίδια ενδιαφέροντα. Θα τους ήθελα να μιλούν για το μέλλον της Κύπρου, για το πώς θα διοικήσουν την ενωμένη Κύπρο. Δεν λένε τίποτα για αυτά.

Η λύση του Κυπριακού περνά από την Τουρκία; Δυστυχώς ναι, οι Τουρκοκύπριοι είναι πολύ αδύναμοι, και έδειξαν ότι δουλεύουν για τα συμφέροντα της Τουρκίας όχι για των Τουρκοκυπρίων και της Κύπρου. **Ο κ. Ερντογάν θέλει λύση;** Δεν νομίζω ότι θέλει λύση που θα φέρει την εξάλειψη των συγκρούσεων. Μετά το '74 πολλά άλλαξαν στην Κύπρο, προσπαθούν να τα εξαλείψουν. Όχι, προσπαθούν να τα διευθετήσουν με λύση ομοσπονδίας, αλλά το μόνο που θα γίνει είναι να συνεχιστεί ο διαχωρισμός του νησιού, όχι με δυο κράτη.

Δεν συμφωνείτε με τη λύση ομοσπονδίας; Δεν είναι το τι εμείς συμφωνούμε. Εμείς θέλουμε μια Κύπρο. **Με την ομοσπονδία θα είναι μια Κύπρος.** Ναι, αλλά θα κάνουν πολλές προνοιές για να την προστατεύσουν. Εγώ θέλω λύση χωρίς προϋποθέσεις. Γιατί να μην κρατήσουμε το Σύνταγμα του '60;

Μα η ομοσπονδία έχει συμφωνηθεί από το '77 και '79. Ναι, αλλά εμείς ως κόμμα δεν είμαστε εναντίον του Συντάγματος του '60. **Ο κ. Ερντογάν μπορεί να αποδεσμευτεί από βαθύ κράτος και στρατό;** Ο κ. Ερντογάν κερδίζει έδαφος στην Τουρκία, είναι πιο δυνατός από το στρατό. Αμφισβάλλω για τη δική του επιθυμία. Λύση για την Τουρκία σημαίνει επιστροφή και αυτό δεν νομίζω να το θέλει.

Γνωρίζετε τον κ. Ταλάτ εδώ και χρόνια. Έχει αλλάξει; Ναι, το παραδέχεται και ο ίδιος ότι άλλαξε. Προσπαθεί να κρατηθεί στη θέση του και μερμένα για το καλό του κόμματός του, δεν μιλά πια για ένα λαό, μια χώρα όπως στο παρελθόν. Κάποιες φορές λέει

Το παρελθόν πρέπει να μείνει στο παρελθόν

Συμφωνείτε με τον τρόπο που διαπραγματεύονται Χριστόφιας - Ταλάτ; Κάτω από τις παρούσες συνθήκες δεν πιστεύω ότι ο κ. Χριστόφιας είχε άλλη επιλογή εκτός από τις συνομιλίες. Συμφωνήσαν σχεδόν σε όλες τις πιεχές, διζωνικότητα, δικαιοσύνη, εκπεριτροπής προεδρία κ.λπ. για τι άλλο έμεινε να μιλούν; **Δεν συμφώνησαν για τις εγγυήσεις και τα τουρκικά στρατεύματα.** Τα τουρκικά στρατεύματα θα αποχωρήσουν, θα μείνουν 6.500. Η Τουρκία επιμένει στα επεμβατικά δικαιώματα αλλά αυτό είναι εναντίον των διεθνών και ευρωπαϊκών κανόνων. Οι Ελληνοκύπριοι γνώθουν έντονα για τις εγγυήσεις και το καταλαβαίνω. Το κόμμα μου είναι εναντίον των εγγυήσεων. Η μόνη εγγύηση είναι οι ίδιοι οι Κύπριοι, η καρδιά τους. Η Κύπρος δεν είναι μέρος της Τουρκίας είναι η πατρίδα μας. **Ζητήσατε αποστρατικοποίηση Λευκωσίας...** και όλου του νησιού. Τα Ηνωμένα Έθνη στήριξαν την πρότασή μας αλλά... (γελά)

Ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα για λύση; Η έλλειψη συνεργασίας όλων των Κυπρίων. Πρέπει ως Κύπριοι πολίτες να συνεργαστούμε, να καταλάβουμε ο ένας τον άλλο. **Θέλουν οι δυο πλευρές την ίδια λύση;** Δυστυχώς θέλουν διαφορετική λύση. Αλλά πρέπει να δεχτούμε ότι ζούμε σε ένα μικρό νησί και θα πρέπει να συνεργαστούμε, γι' αυτό πολλά πράγματα δεν είναι τόσο σημαντικά. Μιλούμε για παράδειγμα για τα δικαιώματα της θάλασσας. Πώς μπορεί ο κ. Ταλάτ να υπερασπίζεται τα δικαιώ-

ματα της Τουρκίας; Η θάλασσα ανήκει στην Κύπρο, όχι στην Τουρκία. Έγινε σλόγκαν το ότι αυτός ο τόπος είναι δικός μας, γιατί να μην τον προσέχουμε, γιατί να μην σκεφτόμαστε ως Κύπριοι. Γιατί πρέπει να λύσουμε την κάθε λεπτομέρεια πριν καταλήξουμε σε συμφωνία; Δεν πρέπει να εξαντλούμε τον χρόνο μας σε λεπτομέρειες. Μόνο τα καίρια σημεία είναι αρκετά για να γίνει το σύνταγμα. Ο κόσμος θα κάνει τη λύση να λειτουργήσει.

Είναι έτοιμος ο κόσμος; Ναι, η πλειοψηφία είναι έτοιμη, αλλά πρέπει να ξεκαθαρίσει το μυαλό της. Κόλλησαν στο παρελθόν και δεν υπάρχει εμπιστοσύνη μεταξύ των κοινοτήτων.

Τι θα κάνατε αν μπορούσατε για να φέρετε σύντομα λύση; Έχουμε δημιουργήσει ομάδες με Ελληνοκύπριους, κόνουμε συναντήσεις, συζητήσεις, προετοιμάζουμε τον κόσμο για λύση. Το παρελθόν πρέπει να μείνει στο παρελθόν και να επουλωθούν οι πληγές. **Οι συναντήσεις στο Λίδρα Πάλας πέραν από ανταλλαγή απόψεων μιας ομάδας πολιτικών, τι άλλο πετυχαίνουν;** Είναι πολύ βοηθητικές, ερχόμαστε σε επαφή, μιλούμε ειλικρινά, αλλά όταν φύγουν προωθούν τις πολιτικές των κομμάτων τους, διότι φοβούνται μήπως χάσουν ψήφους. Πολλές φορές οι συναντήσεις αυτές στο Λίδρα Πάλας δημιουργούν προβλήματα στους πολιτικούς μέσα στο ίδιο τους το κόμμα, έτσι είναι πολύ προσεκτικοί. Πρέπει να παλέψουν μέσα στα κόμματα για να αλλάξουν πράγματα και δεν το βλέπω να γίνεται.

ότι δουλεύει για τα συμφέροντα των Τουρκοκυπρίων, όχι των Κυπρίων.

Αληθεύει ότι ο κ. Ταλάτ δάκρυσε όταν ψήφισε υπέρ της ανακήρυξης του ψευδοκράτους; Ναι, είμαι σίγουρος ότι ήταν ενάντια στην ανακήρυξη όπως κι εγώ. Αλλά τώρα την αποδέχτηκε ως πραγματικότητα.

Ο κ. Ταλάτ γνωρίζοντας ότι τον Απρίλιο μπορεί να χάσει τις «εκλογές», μπορεί να τον κάνει να δουλέψει για λύση; Λέει ότι είναι ρεαλιστής, αλλά δεν πιστεύω ότι μπορεί να κάνει κάτι ουσιαστικό μέχρι τον Απρίλη διότι η Τουρκία θα αποφασίσει. Ο ίδιος δεν έχει καμιά δύναμη.

Η Τουρκία θα προμηθεί τον κ. Έργουλου; Εξαρτάται από την πορεία της στην ΕΕ. Αν η Τουρκία αποφασίσει ότι χρειάζεται έναν γένη με καλή θέληση, τότε θα ξανακλέξει τον κ. Ταλάτ. Αν θέλει μια φουσιοναμία όπως τον κ. Έργουλου θα τον ελέγξει.

Ποιος θεωρείτε ότι θα εκλεγεί; Πολύ πιθανόν ο κ. Ταλάτ γιατί θα βοηθήσει την Τουρκία να δείξει ότι θέλει λύση και για να συνεχίζονται οι συνομιλίες.

Μέχρι πότε θα συνεχίζονται οι συνομιλίες; Κανείς δεν μπορεί να ξέρει μέχρι πότε. Είμαι όμως σίγουρος ότι η Κύπρος θα επανενωθεί στο μέλλον. Η ΕΕ θα αναγκάσει την Τουρκία να ξεχάσει την Κύπρο ως δικό της μέρος. **Όταν θα εισέλθει η Τουρκία στην ΕΕ;** Όχι, κάπου στο δρόμο ένταξης.

Γιατί δεν το κάνουν τώρα; Η Τουρκία δεν έχει ακόμα καταλάβει ότι χωρίς λύση του Κυπριακού δεν θα μπορούσε να μπει στην ΕΕ. Τώρα άρχισαν να το καταλαβαίνουν κάποιοι κύκλοι.

Ο κ. Ερντογάν; Είναι άνθρωπος της θρησκείας και δεν μπορεί να τον καταλάβω.

Αληθεύει ότι σας απαγόρευσαν οι Τούρκοι να ονομάζοσθε Τουρκοκύπριοι; Ναι, ζήτησαν να μην ονομαζόμαστε Τουρκοκύπριοι αλλά Τούρκοι της Κύπρου. Αυτό είναι πολύ εθνικιστικό και υπήρξε μεγάλη αντίδραση.

Θα ζητήσετε την επανένωση; Ελπίζω, διότι αν δεν ζήσουμε εμείς την επανένωση δεν θα μείνουν Τουρ-

κοκύπριοι στο νησί, θα μεταναστεύσουν όλοι. Οι Τουρκοκύπριοι λιγοστεύουν αλλά θέλουν ακόμη λύση και αυτό είναι καλό. Αν δεν υπάρχει το άνοιγμα των οδοφραγμάτων δεν πιστεύω ότι θα πίεζαν για λύση, ακόμη και οι έποικοι θέλουν να ζήσουν σε ενωμένη χώρα. Γι' αυτό σε ένα νέο δημοψήφισμα θα πουν «ναι».

Στις τελευταίες «εκλογές» ο κ. Έργουλου πήρε πολλούς ψήφους από τη Μόρφου, όπου καταγράφτηκε το μεγαλύτερο ποσοστό του «ναι» στο δημοψήφισμα. Αυτό δεν δεικνύει ότι μεγάλη μερίδα άρχισε να μην θέλει λύση; Πιστεύω ότι ο κόσμος στο βορρά θα ψηφίσει «ναι» με την στήριξη της Τουρκίας. Θα κάνουν ό,τι τους πουν.

Η κουλτούρα στο βορρά άλλαξε; Δυστυχώς ναι, μια διαφορετική κουλτούρα δημιουργήθηκε μεταξύ εποίκων και Τουρκοκυπρίων. Τώρα υπάρχουν τα μεγάλα ξενοδοχεία με τα καζίνο, τα πανεπιστήμια που έφεραν μορφωμένους από την Τουρκία οι οποίοι είναι τελείως διαφορετικοί από τους εποίκους και αυτό κάνει τα πράγματα χειρότερα διότι θα πάρουν τα νηία και στην πολιτική.

Τα μικρά κόμματα μπορούν να παίξουν ρόλο; Τα μεγάλα κόμματα μπορούν. Όχι, διότι όλα εξαρτώ-

νται από την Τουρκία.

Ίδρύσατε το πρώτο κόμμα για όλους τους Κυπρίους, ποια ήταν η ανταπόκριση του κόσμου; Οι Ελληνοκύπριοι μάς αγνόησαν, πολύ λίγοι ζήτησαν να ενταχθούν διότι έχουν τα δικά τους πολιτικά κόμματα.

Γιατί αποφασίσατε να κάνετε αυτό το κόμμα; Διότι είδαμε ότι στις συνομιλίες μιλούν για δυο διαφορετικές πολιτικές ζωές. Η πατρίδα μας είναι μία και η πολιτική πρέπει να είναι μία. Θέλω να κτίσουμε γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των δυο κοινοτήτων. Χρειάζονται πολιτικά κόμματα για να ασκείται πολιτική, έτσι θα χρειαστούμε ομοσπονδιακά κόμματα.

Πιστεύετε ότι ο πληθυσμός της Κύπρου είναι έτοιμος να δεχτεί τέτοια κόμματα; Δεν βλέπω γιατί όχι. Η ιδέα τους άρεσε αλλά δεν γράφτηκαν. Οι Τουρκοκύπριοι από την άλλη για τους δικούς τους λόγους δεν γίνονται μέλη του κόμματος διότι κινδυνεύουν από βόμβες και σφαίρες. Η ζωή δεν είναι εύκολη για μας.

Ποια ήταν η χειρότερη σας εμπειρία; Μεταξύ 1979 - 1993 είχα δεχτεί πολλές επιθέσεις με βόμβες και σφαίρες. Το 1983 φοβήθηκα πάρα πολύ, σκεφτόμουν την οικογένειά μου. Σήμερα η κατάσταση είναι καλύτερη, όχι πια βόμβες και σφαίρες, μόνο λόγια.

Έγινε πολιτικός λόγος του διαχωρισμού της Κύπρου

Τι 1974 πού είσατε; Στο στρατό στη Λευκωσία, με άσχημα συναισθήματα. **Πόσα χρόνια είστε στην πολιτική;** Η ανάμιξή μου με την πολιτική ξεκίνησε στα φοιτητικά μου χρόνια. Το 1976 έγινα ο αρχηγός της αξιωματικής «αντιπολίτευσης» και από τότε δεν εξάσκησα το επάγγελμά μου, μηχανολόγος. Έγινε πολιτικός λόγος του διαχωρισμού της Κύπρου. Πέρασα τη ζωή μου με ενασχόληση το Κυπριακό.

Βρεθήκαμε ποτέ κοντά σε λύση; Το 1979 με τους Σπύρο Κυπριανού και Ραούφ Ντενκτάς ήταν εφικτή η λύση ομοσπονδίας. Δυστυχώς και στις δυο πλευρές έγιναν πολλά λάθη. Μετά ήταν το 1985, με τους δείκτες Κουεγιάρ. Πάντα κάποια πλευρά αρνιόταν. Και στις δυο πλευρές δεν διαπραγματεύονταν για λύση αλλά για να ευχαριστήσουν τον κόσμο τους, έδιναν πολλές υποσχέσεις που δεν μπορούσαν να τηρήσουν, με επακόλουθο στο τέλος να μην τους αρέσει το αποτέλεσμα διότι δεν κέρτισαν τις υποσχέσεις τους.

Μπορούσατε να κάνετε κάτι όλα αυτά τα χρόνια; Ήμουν πάντα στην αντιπολίτευση. Έκανα λάθη αλλά δεν μπορούσα να αλλάξω κάτι. Δυστυχώς στο βορρά τα κόμματα δεν είναι

σημαντικά, η Τουρκία κυριαρχεί σε όλα. Υπάρχει κοινό αλλά όχι γνώμη στη βόρεια Κύπρο. **Ποιο είναι το μεγαλύτερό σας επίτευγμα;** Δεν θεωρώ να έχω πετύχει κάτι, λυπούμαι που το λέω, αλλά τίποτα δεν κατάφερα να αλλάξω, δεν δημιουργήσα κοινή γνώμη. Νιώθω πολύ μοναξιά τις μέρες μας και λυπούμαι.

Από πού αντλείτε ελπίδα; Από το ότι ο σημερινός κόσμος δεν μπορεί να επιρρίψει τη μόνη διαίρεση του νησιού.

Ευκολόγια αυτά που λέτε; Όχι, δεν είναι ευκολόγια αλλά πραγματικότητα. Δεν μπορούν να επιρρίψουν τη μόνιμη διαίρεση.

Σκέφτεστε να γράψετε τις πολιτικές σας εμπειρίες; Γράφω κάτι, αλλά...

Φοβάστε να το εκδώσετε; Θα ήθελα να το εκδώσω αλλά πολλά άτομα είναι ακόμη εν ζωή και μιλώ για πολλά άσχημα πράγματα που συνέβησαν και στις δυο πλευρές, πιο πολύ βέβαια στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Μπορείτε να μας πείτε ένα; Για παράδειγμα να σκοτώσεις κόσμο χωρίς πραγματικό λόγο. **Σκεφτήκατε κάποια στιγμή να φύγετε από την πολιτική;** Όχι, είναι η ζωή μου. Βέβαια η οικογενειακή μου ζωή ήταν δύσκολη κυρίως τη δεκαετία του '80. Η πρώτη βόμβα είχε εκρα-

γεί έξιω από το σπίτι μου. Ανθουκόσασ για το γιο μου, τη γυναίκα μου, οι οποίοι με στήριξαν όλα αυτά τα χρόνια. Η γυναίκα μου βέβαια παραπονιέται ότι λείπω συνεχώς. Ο γιος μου είναι φυσικός, σπούδασε στις ΗΠΑ και τώρα ζει στην Ισπανία.

Μιλάτε ελληνικά; Ναι, καταλαβαίνω αρκετά και έχω πολλούς Ελληνοκύπριους φίλους.

Πού μάθατε ελληνικά; Στο χωριό Άγιος Σέργιο. Γεννήθηκα στο χωριό Αρτέμιον στον Πενταδάκτυλο, το οποίο δεν υπάρχει πια. Ζήσαμε τρία χρόνια στην Εφρακώμη, μετά στον Άγιο Σέργιο και στη συνέχεια στα Περβόλια της Λάρνακας. Ο πατέρας μου ήταν δάσκαλος, γι' αυτό αλλάζαμε κάθε λίγα χρόνια τόπο.

Γιατί θέλατε να γίνετε μηχανολόγος; Διότι ήμουν καλός στις θετικές επιστήμες. **Ένας σκόλος;** Θέλω να ζήσω τη λύση του Κυπριακού, να φύγουν τα στρατεύματα και να δημιουργηθούν στενοί δεσμοί μεταξύ των Κυπρίων. Πρέπει με τη λογική, όχι συναισθηματικά, να συνάψουμε στενούς δεσμούς. Χάσαμε τη μεγάλη ευκαιρία μεταξύ 1969 - 1972, διότι δεν είχαμε το κουράγιο για λύση. **Σήμερα έχουμε το κουράγιο;** ... (γελά)